

Жив провидець у нашому краї

З часу свого проживання на Рокитнівщині, (а розпочав відлік з того моменту вже четвертий десяток років) постійно доводилось чути у людських переказах про диво-людину, яка проживала у нашому районі за часів польської влади. Звали цього незвичайного чоловіка Терентій Іванович Люмах. Народився він у селі Рокитне, орієнтовано у 1857 році, проживав на хуторі за два кілометри від села Буда, активно пророкував з 1919 до кінця життя. Помер у 1939 році у 82- річному віці і похований на рокитнівському кладовищі.

Мав він незвичайний дар пророкування майбутнього на багато десятиліть вперед, аж до кінця, як запевняв він за життя, існування світу. Він передбачив більшовицький переворот, розстріл царської сім'ї, другу світову війну і її результати, масове знищення єврейства гітлерівцями у загарбаних країнах, зокрема і в нашому районі. За його настановами сотні євреїв з рокитнівщини, які повірили йому, виїхали напередодні війни до США та країн південної Америки. У деталях пророкував він і науково-технічний прогрес: створення могутньої атомної зброї, виникнення телебачення, засобів мобільного зв'язку., Інтернету.

Один авторитетний у нашому районі чоловік, мати якого близько знала Терешка (так називали його в простолюдді), розповів таку історію. Жінці з села Буда терміново потрібно було піти в сусідні Остки, аби запросити на весілля родичів до Масевич. Шлях туди в ті часи був дуже важким, потрібно було перейти кілька річечок, непролазні хащі, болота і на ті 9 кілометрів, щоб встигнути повернутися додому в умовах повного бездоріжжя, потрібно було витратити цілий день. До того ж, навколишні ліси кишіли вовками. Польська влада дуже берегла ліси та їх мешканців і відстріл сіроманців був заборонений. Тож цей невеличкий за нинішніми поняттями відрізок шляху був ще й небезпечним. У цей час до її оселі зайшов Терешко і, глянувши у стурбовані очі жінки, сказав : «Я знаю, тобі потрібно йти в Остки і ти боїшся вовків. Йди спокійно і нічого не бійся, я помолюся за тебе. Недалекий той час, коли нікуди ходити не було потрібно». На запитання жінки як це може статися він відповів, що у кожного при боку або у кишені буде невеличка штучка, з допомогою якої люди будуть спілкуватися на відстані, а в тих місцях, де у неї зараз кутя, стоятимуть бугаї з голубим оком, в якому розмовлятимуть, співатимуть та танцюватимуть люди, все довкілля буде обрешетою дротами на стовпах, по яких йтиме в оселі світло, у кожному селі стоятимуть високі залізні вежі і буде створена невидима всесвітня павутина, з якої люди будуть отримувати будь-яку інформацію.

Нині зміст таких пророкувань нам цілком зрозумілий, а у ті часи вони неграмотним поліщукам здавалися безглуздими, а тому більшість їм не йняли віри і прозивали провидця дурним Терешком. Вірили йому лише ті, хто глибоко вірував у Бога, бо й сам він був людиною глибоко віруючою і мав авторитет серед набожних людей.

Колишня польська влада суворо забороняла йому пророкування, бо їй він теж передбачив близький кінець. За непослух якимось рокитнівська польська дефензива запроторила його до буцегарні у сусідніх Сарнах. У Рокитному не було тоді відповідного приміщення. Яким же було здивування вартових, коли при цілісності замків, в'язня на ранок не було на місці. Начальство хотіло суворо покарати вартових за службове недбальство, але ті запевняли, що несли службу сумлінно і через двері він вийти не міг. Арештували Терешка вдруге та ситуація знову повторилася. З того часу поліція зрозуміла, що він має зв'язок з вищими силами і дала йому спокій.

Мав він можливості незвичайні. Простуючи, наприклад, сільською стежкою, міг раптово опинитися на даху будинку чи клуні і звідти пророкувати людям майбутнє, закликаючи до богобоязні й покаяння. Йдучи з односельцями до церкви, він не обходив, як інші люди, болотного водного плеса, а проходив навпростець, не замочивши підошов взуття.

Передбачив Терешко розквіт транспортного сполучення, крах більшовицького режиму та падіння колгоспної системи, остаточне розтління моральних якостей людини,

що й призведе до загибелі людства на землі. За його словами, йому були відкриті всі таємниці на землі, а якби не згрішив, і не обнімав одного разу чужої жінки, то багато чого було б відкрито йому і на небі, бо розпуста, казав він, найбільш гидке діяння в очах Господніх.

Пророкувати він міг як в глобальних масштабах, так і на побутовому рівні. До війни у Рокитному була дуже велика і дружна єврейська громада. Якось, ідучи вулицею селища, він пройшов поруч з гуртом євреїв, які спершу не звернули на нього уваги, а потім, упізнавши, покликали до себе і вибачились за те, ще не привітались. Підійшовши до найавторитетнішого з них, він сказав: «Зараз ти не впізнаєш мене, а скоро тебе впізнаватимуть по кружечках на грудях та спині». Тоді цим словам не надали уваги. Значення їх зрозуміли лише тоді, коли фашисти їх, нещасних, вели на розстріл у район нинішнього ринку, прикріпивши до спини та грудей таблички, на яких вказувалась їх національна приналежність.

Довго пам'ятали у Масевичах і такий випадок. Поблизу нинішнього будинку культури жила одна сім'я, діти якої, розважаючись, голосним гавканням намагалися налякати людей, що проходили вулицею. Одного разу так вони вчинили з героєм нашої розповіді. Він сказав їм, що над їхньою хатою тарілка гавкне так, що вони довго шукатимуть власну корову, яка з переляку забіжить хтозна-куди. І справді, після того, як прогнали німців, у Рокитному залишився невеликий підрозділ радянських військ. Солдати високо встановили потужний гучномовець і через підсилювач підключили його до радіоприймача, намагаючись транслювати на село радіопередачі з Москви. У них довго нічого не виходило – не хотів запускатись двигун електрогенератора, а потім з репродуктора рявкнуло так, що не звикла до наукового прогресу корова рвонула з двору, зірвавши з петель ворота, і її шукали кілька днів.

Всі знають у селі Рокитному територію старого кладовища, де і донині є кілька древніх кам'яних стел та багато каміння на колишніх надгробках. Бував тут і Терешко. Він казав землякам, що тут поховано тисячі людей, а лише двоє з них є справжніми праведниками, перед якими відкриті ворота небесні. На каменях, що лежать на їхніх могилах, у будь-яку спеку не сходить роса. Незважаючи на будівництво поруч школи, ті камені збереглися і донині. Деякі люди у Рокитному знають ті місця.

Короткою бачив Терентій й історію радянської влади на наших теренах, ще до її приходу, і спрогнозував розвал СРСР. Виникнення багатопартійності та різномасштабних політичних вождів, що він теж бачив після розпаду радянського союзу, ніяких благ простому люду не принесуть, бо, прийшовши до влади, вони використовуватимуть її виключно в інтересах власного збагачення.

Перепадало від Терешка і прийдешньому духовенству. Він знав, що церкви будуть у кожному селі, але високі духовні чини займатимуться політиканством, дбатимуть про багатство не на небесах, а на землі.

Не схвалював Терентій Люмах і нинішніх виплат держави на новонароджених дітей. Він казав, що ці діти будуть продані темним силам ще в утробі матері.

Турбує мешканців села Масевичі його пророкування, яке у цьому селі знають, як кажуть, від старого до малого. Терешко казав, що місцевий будинок культури завалиться в той момент, коли у ньому буде аншлаг, за присутності великого числа високопоставлених осіб.

Таких, і тому подібних фактів пророкування цього дивовижного чоловіка серед наших людей, можна почути безліч. Він бачив результати світових воєн та інших подій не тільки майбутнього, а й минулого.

Спосіб життя він вів незвичайний – міг три-чотири дні безпробудно спати і стільки ж часу без сну подорожувати по монастирях, церквах та інших святих місцях, проповідуючи слово Боже. Видіння майбутнього до нього найчастіше приходили у снах, хоча часто провіщав, бачачи прийдешнє, залежно від обставин, і в реальних ситуаціях.

В розвитку науково-технічного прогресу він бачив лихий умисел темних сил, а тому застерігав людей від захоплення благами цивілізації, як і будь-якими земними благами на землі взагалі.

Настане час, казав він, коли гроші, золото та інші дорогоцінності не матимуть ніякої ціни. За автомобіль, в який нічого буде залити, не даватимуть і половину вареного яйця, а за буханець хліба віддаватимуть половину розкішного будинку. Перед кінцем світу Господь покаже всю нікчемність земних багатств та ницість душ тих людей, які їх так прагнуть. Застерігав людей від накопичення багатств та закликав триматися подалі від тих, хто ними володіє. Влада тих, хто будує розкішні палаци та обносить їх гранітними мурами буде короткою. Всі їхні багатства на неправді, крові й кістках. Напиши сажею на стіні, казав він тій самій жінці з Буди, яку ми згадували на початку даної публікації, що не заховатися їм від Божого гніву ні у скелі, ні в горі, ні в землі.

Після смерті провидця, яку він теж точно спророкував, сказавши, що не доживе рівно тиждень до приходу у Рокитне більшовиків, люди потрохи забували незвичайного земляка, але, коли почали збуватися його пророцтва, стали пригадувати й переказувати всі його слова й передбачення, які бентежать душі багатьох рокитнівчан нинішнього покоління. Їх у людській пам'яті збереглося дуже багато, не будемо перераховувати всіх, вони надто похмурі і не додають оптимізму у нашому нинішньому і так далеко не райдужному житті.

Передбачив рокитнівський пророк і винищення лісових багатств та запасів каменю на землях рокитнівщини та, найбільше турбує, близький кінець світу. Людство остаточно розтліє у розпусті, пияцтві, беззаконні, прагненні земних багатств, у жодній родині не буде злагоди і спокою, сонце стане давати не благодатну, а руйнівну енергію, земля порепається від спраги і на ній утворяться такі тріщини, які неможливо буде перестрибнути, настане голод, хвороби, людський мор та страшна, небачена досі за руйнівними наслідками війна. Це станеться тоді, коли села буда та Синіжево з'єднає останній будинок, передрікав провидець.

Якби людство зараз покалося, говорив Терешко, то бог продовжив би життя на землі ще на тисячоліття. На запитання чи продовжить відповідав коротко: «Ні».

«Нісенітниці, вуличні плітки, демагогія» - так зреагують на цю публікацію окремі люди з числа атеїстів-матеріалістів. Що ж, кожен має право на свою думку. Ми й не стверджуємо, що кожний згаданий вище факт десь зафіксовано документально, не претендуємо на їх абсолютну достовірність та незаперечність і не ставили перед собою такої мети, але нікуди дітись – Терешко реальна історична фігура і ще донедавна було багато живих людей, які особисто його знали і могли підтвердити незвичайні можливості цієї людини. Є ще такі і в наш час.

Ось такого незвичайного, унікального чоловіка народила у не такому вже й далекому минулому Рокитнівщина. Чи багатьох її визначних людей, які пішли з життя ще за польської влади, пам'ятають нині рокитнівчани? Щоб перерахувати таких, забагато буде пальців і однієї руки, а пам'ять про Терентія Люмаха живе. На його могилі немає дорогого розкішного пам'ятника, бо сам він був проти розкоші, прагнення якої, як казав він, доведе людство до погибелі,

Але на ній вже двічі міняли хреста, вона дбайливо, можна сказати навіть любовно, доглянута та впорядкована, і до неї не забувають дороги земляки.

Можна вірити або не вірити його пророцтвам, але те, що він пророкував, досі збувається з неймовірною точністю. Дуже не хочемо ми вірити у близький кінець світу і на це маємо деякі підстави – його пророкували вже не раз і ми, дякувати богу, пережили вже чимало таких кінців. Навіть Ісус Христос на це запитання відповідав так : «про день той і час ніхто не знає, ні ангели небесні, а тільки отець мій один». Отже, не міг його знати і наш славнозвісний земляк Терентій Люмах. Бо й він на цій землі був лише людиною.

Л.Іщук